

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Київської міської ради професійних спілок щодо офіційного тлумачення частини третьої статті 21 Кодексу законів про працю України (справа про тлумачення терміна «законодавство») від 9 лип. 1998 р. № 12 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 24. – Ст. 180.
2. Про створення Єдиної державної електронної бази з питань освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 лип. 2011 р. № 752 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/752-2011-%D0%BF>
3. Про освіту: Закон України // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 34. – Ст. 451.
4. Про ліцензування діяльності з надання освітніх послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 8 серп. 2007 р. № 1019 // Офіційний вісник України від 23.08.2007 – 2007 р. – № 60. – С. 22.
5. Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності: постанова Кабінету Міністрів України від 27 серп. 2010 р. № 796 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/796-2010-%D0%BF>
6. Касьянов Г. Освітня система України 1990–2014 Аналітичний огляд. / Благодійний фонд «Інститут розвитку освіти» – К. : ТАКСОН, 2015. – 52 с.

УДК 321.31

ПОНЯТТЯ Й ОСОБЛИВОСТІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК ОБ'ЄКТА КОНТРОЛЮ

THE CONCEPT AND FEATURES OF HEALTHCARE AS AN OBJECT OF CONTROL

Ліфінцев О.В.,
аспірант

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

У статті наголошено на особливому значенні охорони здоров'я як об'єкта контролю. На основі поглядів провідних науковців здійснено аналіз терміну «охорона здоров'я», а також надано його авторське визначення через призму контролю.

Ключові слова: здоров'я, охорона здоров'я, об'єкт, контроль.

В статье отмечено особое значение здравоохранения как объекта контроля. На основе взглядов ведущих ученых осуществлен анализ термина «охрана здоровья», а также предоставлено его авторское определение через призму контроля.

Ключевые слова: здоровье, здравоохранение, объект, контроль.

The article highlighted the special significance of health as the object of control. Based on the opinion of leading scientists analyzed the term «health» and provided its authors' definition in the light control.

Key words: health, healthcare, object control.

Актуальність теми. З аналізу конституційних положень слідує, що життя та здоров'я людини й громадянина в нашій державі визнаються найвищими соціальними цінностями. При цьому кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Саме тому держава активно сприяє розвитку лікувальних закладів усіх форм власності, зокрема, через правові процедури державного фінансування відповідних соціально-економічних, медико-санітарних та оздоровчо-профілактичних програм [1]. Не викликає сумніву, що пріоритетність розвитку й удосконалення системи охорони здоров'я на території України як вагомий чинник здоров'я української нації є запорукою процвітання та розвитку держави на політичному, соціальному, економічному та інших рівнях.

У наукових працях таких учених, як: А.Г. Бобкова, Ю.В. Вороненко, З.С. Гладун, Д.В. Карамішев, Н.П. Кризина, В.М. Пашков, С.Г. Стеценко, О.В. Галацан, В.В. Загородній, В.Ф. Москаленко, В.М. Рудий та інших, значна частка уваги приділялася

висвітленню особливостей правового регулювання, державного нагляду та контролю в сфері функціонування закладів (установ, організацій) системи охорони здоров'я. Проте залишається ряд невирішених або дискусійних питань, що торкаються саме методологічних засад здійснення контролю в сфері охорони здоров'я. Зокрема, на дисертаційному рівні майже відсутні дослідження, присвячені визначенню поняття й особливостей охорони здоров'я як об'єкта контролю.

Мета статті – дослідити поняття охорони здоров'я як об'єкта контролю та визначити його особливості. У зв'язку з цим планується дослідити наукові підходи щодо визначення поняття «охорони здоров'я».

Виклад основного матеріалу. Вирішення поставленого вище наукового завдання здається неможливим поза з'ясування сутності такого поняття як «охорона здоров'я». При цьому слід зазначити, що вищенаведене поняття отримало своє законодавче закріплення. Зокрема, відповідно до

ст. 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 року охорона здоров'я визначається як система заходів, які здійснюються органами державної влади й органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, закладами охорони здоров'я, медичними та фармацевтичними працівниками й громадянами з метою збереження та відновлення фізіологічних і психологічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності людини при максимальній біологічно можливій індивідуальній тривалості її життя [2].

Більш того, поняття «охорона здоров'я» широко використовується в науково-правових колах. При цьому серед учених-правознавців існує множина думок щодо встановлення його змістовного наповнення. Так, у своєму дослідженні В.О. Глушков відстоює позицію, що охорона здоров'я являє собою систему соціально-економічних і медичних заходів, спрямованих на збереження та підвищення рівня здоров'я кожної людини та населення в цілому [3, с. 9]. Під час здійснення порівняльно-правового аналізу регулювання права фізичної особи на життя як об'єкта цивільно-правової регламентації, С.Б. Булеца дійшла висновків стосовно того, що під охороною здоров'я слід розуміти попередження та припинення захворювань, рання діагностика, виявлення, лікування, покращення стану хворої людини, попередження погіршення самопочуття шляхом профілактичних оглядів і лікування, професійний догляд, піклування, бальнеотерапія, медична реабілітація, забезпечення хворого ліками й іншими медичними заходами [4, с. 97]. Вищенаведені позиції учених-правознавців лише підтверджують складність і багатоаспектність функціонування системи охорони здоров'я на внутрішній арені нашої держави, в зв'язку зі специфічною сферою виникнення суспільних відносин між пацієнтом і медичним працівником, а також широким набором заходів надання медичної допомоги в рамках законного права кожного громадянина на охорону здоров'я.

Як констатує В.М. Пашков, під час визначення напрямів оптимізації господарсько-правового забезпечення суспільних відносин у галузі охорони здоров'я, заклади охорони здоров'я забезпечують різноманітні потреби населення в галузі охорони здоров'я шляхом надання медико-санітарної допомоги, включаючи широкий спектр профілактичних і лікувальних заходів або послуг медичного характеру, а також виконання інших функцій на основі професійної діяльності медичних працівників [5, с. 71]. При цьому коло суб'єктів, які виконують завдання із охорони здоров'я, змістовне наповнення окремо взятих органів та закладів сфери управління Міністерства охорони здоров'я України, містяться в Переліку закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад та посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою у закладах охорони здоров'я, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28 жовтня 2002 року № 385. До вищенаведених суб'єктів зазначений нор-

мативно-правовий акт відносить: лікарню – лікувально-профілактичний заклад, призначений для надання санітарної медичної допомоги хворим. Лікарня, що надає стаціонарну медичну допомогу хворим з лікарських спеціальностей одного профілю називається однопрофільною, а з декількох лікарських спеціальностей – багатопрофільною; амбулаторію загальної практики – сімейної медицини – лікувально-профілактичний заклад, який в межах своєї діяльності забезпечує проведення комплексу профілактичних заходів з попередження і зниження захворюваності, інвалідності і смертності, раннього виявлення захворювань, надає прикріпленому за сімейно-територіальним принципом населенню кваліфіковану первинну лікувально-профілактичну допомогу, здійснює його диспансеризацію та моніторинг за станом здоров'я; аптеку – заклад охорони здоров'я, основним завданням якого є забезпечення населення, закладів охорони здоров'я, підприємств, установ і організацій лікарськими засобами і виробами медичного призначення. Аптека, на яку покладено організаційно-методичне керівництво аптеками району (міста), називається центральною районною (міською) аптекою [6].

Наведені вище суб'єкти господарювання різних організаційно-правових форм і форм власності, що функціонують у сфері охорони здоров'я на території України, покликані забезпечувати законні права й інтереси як пацієнтів, так й осіб, що бажають отримати послуги з метою покращення стану здоров'я. В останньому випадку йдеться про роздрібне придбання лікарських засобів, які являють собою будь-які речовини або комбінації речовин (одного або декількох АФІ та допоміжних речовин), що мають властивості та призначені для лікування або профілактики захворювань у людей, чи будь-які речовини або комбінації речовин (одного або декількох АФІ та допоміжних речовин), які можуть бути призначені для запобігання вагітності, відновлення, корекції чи зміни фізіологічних функцій у людини шляхом здійснення фармакологічної, імунологічної або метаболічної дії або для встановлення медичного діагнозу [7].

Розглядаючи особливості сфери охорони здоров'я не можна оминати увагою таку характерну ознаку як її принципи. Так, наприклад, у розрізі співробітництва України з іншими суб'єктами на зовнішній політичній арені, розглянемо деякі з принципів організації охорони здоров'я для будь-якої національної системи охорони здоров'я, що затверджені Всесвітньою медичною асоціацією від 1 жовтня 1963 року [8], а саме:

1. Умови лікарської діяльності в будь-якій системі охорони здоров'я повинні визначатися за участю представників медичних організацій. Проте, в сучасних умовах розвитку правового суспільства значного поширення дістали випадки популяризації та просування заходів нетрадиційної медицини. Йдеться про наявність особливих здібностей чи вмінь в окремо взятій фізичній особі, що проявляються в можливості дистанційного діагностування захворювання в пацієнта, безпосереднього впливу на якісні показники протікання захворювання тощо [9].

2. Будь-яка система охорони здоров'я повинна бути відкритою для ліцензованих лікарів (ні медики в цілому, ні окремих лікарів зокрема не повинні примушуватися до роботи в системі охорони здоров'я, якщо вони цього не хочуть). Це зумовлено активною кадровою політикою в зазначеній сфері людської діяльності, що реалізується з урахуванням критеріїв відбору висококваліфікованих фахівців, які володіють спеціальними знаннями у відповідній галузі медицини.

3. Повинна заохочуватися діяльність лікарів, що направлена на поглиблення його знань і підвищення його професіонального статусу. Мова йде про такий напрям професійної діяльності медичних працівників, як розробка науково-обґрунтованих теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо забезпечення рухової активності окремої категорії пацієнтів, оптимізації системи закладів сфери охорони здоров'я, покращення умов праці медичних працівників і т.п.; приймання участі в науково-практичних або міжнародних конференціях, з'їздах, форумах, спільних кампаніях з метою просування та популяризації новітніх технічних приладів медичного призначення, лікарських засобів, а також обміну зарубіжним досвідом у частині методики трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів людині, пластики окремих частин тіла людини тощо.

Окрім цього, ст. 4 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 року, закріплені такі основні принципи зазначеного процесу: визнання охорони здоров'я пріоритетним напрямом діяльності суспільства та держави, одним з головних чинників виживання й розвитку народу України; дотримання прав і свобод людини і громадянина у сфері охорони здоров'я та забезпечення пов'язаних з ними державних гарантій; гуманістична спрямованість, забезпечення пріоритету загальнолюдських цінностей над класовими, національними, груповими або індивідуальними інтересами, підвищений медико-соціальний захист найбільш вразливих верств населення; рівноправність громадян, демократизм і загальнодоступність медичної допомоги та інших послуг в сфері охорони здоров'я; відповідність завданням і рівню соціально-економічного та культурного розвитку суспільства, наукова обґрунтованість, матеріально-технічна і фінансова забезпеченість; орієнтація на сучасні стандарти здоров'я та медичної допомоги, поєднання вітчизняних традицій і досягнень із світовим досвідом в сфері охорони здоров'я; попереджувально-профілактичний характер, комплексний соціальний, екологічний та медичний підхід до охорони здоров'я; багатокладність економіки охорони здоров'я та багатоканальність її фінансування, поєднання державних гарантій з монополізацією та заохоченням підприємництва і конкуренції; децентралізація державного управління, розвиток самоврядування закладів та самостійності працівників охорони здоров'я на правовій і договірній основі [10].

Із приводу вищевказаного зазначимо, що окремої уваги в контексті досліджуваного питання

заслужує принцип орієнтації на сучасні стандарти здоров'я та медичної допомоги, поєднання вітчизняних традицій і досягнень із світовим досвідом в сфері охорони здоров'я, який передбачає активне міжнародне співробітництво уповноважених суб'єктів владних повноважень у вказаному напрямі з відомчими закладами, установами та організаціями інших суб'єктів міжнародного права. Такого роду співпраця чітко закріплена в таких міжнародних документах, як Угода між Кабінетом Міністрів України та Радою Міністрів Республіки Албанія про співробітництво в галузі охорони здоров'я та медичної науки від 27 травня 2003 року [11]. Не викликає сумніву, що міжнародне співробітництво орієнтує вітчизняну систему охорони здоров'я на розвиток за різними спрямуваннями (з урахуванням потреб населення), а також обмін інформацією медичного характеру щодо особливостей впровадження новітнього технічного обладнання в систему функціонування спеціалізованих медико-санітарних частин, лікувально-профілактичних установ, медичних центрів реабілітації, медико-соціальних центрів, спеціалізованих клінічних санаторіїв та інших суб'єктів господарювання в сфері охорони здоров'я тощо.

Шляхом аналізу положень Угоди між Кабінетом Міністрів України та Союзним Урядом Союзної Республіки Югославії про співробітництво в галузі охорони здоров'я та медичної науки від 1 жовтня 2001 року [12], ми можемо виділити таку особливість сфери охорони здоров'я як обмін між суб'єктами міжнародного права не лише інформацією медичного характеру, але й передовим досвідом. Шляхом залучення спеціалістів (експертів) у відповідній галузі медицини через правові механізми підвищення кваліфікації або перепідготовки медичних працівників; укладанні договірних зобов'язань між офіційними представниками підприємств, закладів сфери управління Міністерства охорони здоров'я України й установ чи організацій, що перебувають у віданні відповідного відомства Союзної Республіки Югославії; проведенні спільних фундаментальних та прикладних наукових досліджень (лабораторних діагностик та експертиз), результати яких урегулюють процесуальну сторону реалізації суб'єктами публічного адміністрування контрольних функцій за відношенням до якості лікарських засобів чи стандартів медичного обладнання тощо.

Отже, враховуючи вищевказані позиції, під охороною здоров'я слід розуміти систему законодавчо регламентованих заходів зі сторони спеціально уповноважених суб'єктів господарської діяльності, що провадять медичну практику, та які спрямовані на надання населенню послуг медичного характеру. Досягнувши окресленої нами раніше мети, пропонуємо перейти до з'ясування поняття охорони здоров'я як об'єкта контролю зі сторони компетентних органів державної влади.

Слід зауважити, що в системі охорони здоров'я контроль може набувати різних форм впливу на діяльність закладів (установ, організацій) сфери управління Міністерства охорони здоров'я України. Так, про-

аналізувавши Положення «Про Раду з питань функціонування системи охорони здоров'я», що затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2011 року № 1051, контроль здійснюється за відношенням до таких процесів як: моніторинг санітарно-епідемічного стану в межах окремо взятих адміністративно-територіальних одиниць, що дозволить розробити план практичних заходів щодо забезпечення благополуччя їх жителів за вказаним критерієм; своєчасного інформування населення про хід виконання відповідними органами та закладами загальнодержавних чи інших державних цільових програм у сфері охорони здоров'я; інтегрування досягнень іноземних держав у частині розвитку системи медичних закладів, удосконалення техніки та приладів медичного призначення та ін. [13].

Більш того, відповідно до Положення «Про Центральний формулярний комітет», що затверджене наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22 липня 2009 року № 529 контроль може здійснюватися за організаційною та науково-методичною діяльністю відповідної фармакотерапевтичної комісії закладу охорони здоров'я [14]. У даному випадку йдеться про дотримання працівниками фармакотерапевтичної комісії закладу охорони здоров'я норм і стандартів при оновленні відповідного локального формуляра лікарських засобів, що складає внутрішню організацію такої процедури, тоді як науково-методичний супровід сталого функціонування формулярної системи загалом – зовнішню.

Згідно із Положенням «Про комісію Міністерства охорони здоров'я України з відбору фахівців для стажування у провідних клініках світу», що затверджений наказом Міністерством охорони здоров'я від 08 серпня

2011 № 488 [15], іншим напрямом контролю є контроль по відношенню до процесу підбору висококваліфікованих спеціалістів, що володіють спеціальними знаннями у відповідній галузі медицини й розробки критеріїв для абітурієнтів на навчання (підготовку або перепідготовку) в медичних установах за кордоном.

Висновки. Враховуючи наведені вище позиції вчених-правознавців, а також здійснений аналіз положень чинного національного законодавства, наукової та спеціальної літератури, ми пропонуємо під поняттям «охорона здоров'я» через призму контрольних функцій спеціально уповноважених державних органів у вказаному секторі розуміти специфічну форму діяльності посадових і службових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання всіх організаційно-правових форм і форм власності сфери управління Міністерства охорони здоров'я України, що зосереджується в прийнятті обґрунтованих офіційних рішень, як то визначення обсягів для проведення державної закупівлі лікарських засобів, використання бюджетних коштів за цільовим спрямуванням на місцях, надання адміністративних послуг різних категорій, покращення умов праці для медичного персоналу (оснащення структурних підрозділів медичним обладнанням, службових приміщень робочими місцями тощо), активізація кадрової політики, реалізація державних цільових науково-технічних та (або) медико-санітарних програм, і яка безпосередньо направлена на забезпечення сталого функціонування системи закладів (установ, організацій) охорони здоров'я, а також додержання їх працівниками загальнообов'язкових правил поведінки, стандартів та норм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закону України від 19.11.1992 № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 4. – Ст. 19.
3. Глушков В.А. Ответственность за преступления в области здравоохранения: [монографія] / Глушков В.А. – К. : Вища школа, 1987. – 198 с.
4. Булеца С.Б. Право фізичної особи на життя як об'єкт цивільно-правової регламентації: порівняльно-правовий аналіз регулювання в Україні, Угорській, Словацькій та Чеській республіках: дис. канд. юрид. наук: 12.00.03 / С.Б. Булеца. – Одеса, 2005. – 230 с.
5. Пашков В.М. Напрями оптимізації господарсько-правового забезпечення суспільних відносин у галузі охорони здоров'я: [монографія] / В.М. Пашков. – К. : Моріон, 2006. – 360 с.
6. Про затвердження переліків закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад та посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою у закладах охорони здоров'я: Наказ, Перелік МОЗ України від 28.10.2002 № 385 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-02>
7. Про лікарські засоби: Закон України від 04.04.1996 № 123/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 22. – Ст. 86.
8. Дванадцять принципів організації охорони здоров'я для будь-якої національної системи охорони здоров'я: Принципи, Міжнародний документ Всесвітньої медичної асоціації від 01.10.1963 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/990_004
9. Про порядок видачі атестаційно-експертного висновку, що підтверджує наявність в особи цілительських здібностей: Наказ, Порядок, Картка МОЗ України від 23.09.2013 № 822 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1943-13#n93>
10. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закону України від 19.11.1992 № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 4. – Ст. 19.
11. Угода між Кабінетом Міністрів України та Радою Міністрів Республіки Албанія про співробітництво в галузі охорони здоров'я та медичної науки: Міжнародний документ Кабінету Міністрів України та Албанії від 27.05.2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/008_005
12. Угода між Кабінетом Міністрів України та Союзним Урядом Союзу Республік Югославії про співробітництво в галузі охорони здоров'я та медичної науки: Міжнародний документ Кабінету Міністрів України та Югославії від 01.10.2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/891_009

13. Про утворення Ради з питань функціонування системи охорони здоров'я: Постанова, склад колегіального органу, Положення Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1051-2011-п>

14. Положення про фармакотерапевтичну комісію закладу охорони здоров'я: Наказ, Положення МОЗ України від 22.07.2009 № 529 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1009-09>

15. Положення про Комісію Міністерства охорони здоров'я України з відбору фахівців для стажування у провідних клініках світу: Наказ, Положення МОЗ України від 08.08.2011 № 488 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1030-11>

УДК 339.543

ОКРЕМІ ВИДИ МИТНИХ РЕЖИМІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЄВРАЗЕС ТА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

CERTAIN TYPES OF CUSTOMS REGULATIONS UNDER THE LAWS OF EURASEC AND THE RUSSIAN FEDERATION

Мельник М.В.,
аспірант

Міжрегіональної Академії управління персоналом

Статтю присвячено питанням визначення функцій окремих видів митних режимів та умовам їх застосування за законодавством Євразійського економічного співтовариства (Митного союзу) та Російської Федерації. Аналізуючи законодавчі акти Митного союзу Казахстану, Росії та Білорусі, які регулюють відносини у митній сфері, автор визначає завдання та особливості окремих митних режимів. У статті наводяться приклади процедур, які не передбачені законодавством України.

Ключові слова: митний режим, митна процедура, переробка для внутрішнього споживання, Митний кодекс Митного союзу, митне регулювання в Російській Федерації.

Статья посвящена вопросам определения функций отдельных видов таможенных режимов и условиям их применения по законодательству Евразийского экономического сообщества (Таможенного союза) и Российской Федерации. Анализируя законодательные акты Таможенного союза Казахстана, России и Беларуси, которые регулируют отношения в таможенной сфере, автор определяет задачи и особенности отдельных таможенных режимов. В статье приводятся примеры процедур, не предусмотренных законодательством Украины.

Ключевые слова: таможенный режим, таможенная процедура, переработка для внутреннего потребления, Таможенный кодекс Таможенного союза, таможенное регулирование в Российской Федерации.

The article devoted to the definition of the functions of certain types of customs regimes and the conditions of their use in the legislation of Eurasian Economic Community (Customs Union) and the Russian Federation. Analyzing the legislation of the Customs Union of Kazakhstan, Russia and Belarus, which regulate relations in the customs sphere, the author defines the tasks and characteristics of the customs regimes. The article gives examples of regimes that are not provided by the legislation of Ukraine.

Key words: customs regime, customs procedure of processing for domestic consumption, Customs Code of the Customs Union, customs regulation in the Russian Federation.

Постановка проблеми. Вибір напрямів розвитку митного законодавства обумовлює шляхи економічного розвитку держави, спрямованого на вільний процес торговельних відносин та промисловості, зростання підприємницької правосвідомості, або підпорядкованого жорсткому регулюванню, наслідком якого стає правовий нігілізм та використання норм права для створення корупційних схем. Перед Україною нині постала нагальна необхідність обрання шляху свого розвитку. Геополітичне становище нашої країни об'єктивно визначає дві можливості: євроінтеграція або Євразійське економічне співтовариство (далі – ЄвразЕС). Цей вибір – не тимчасовий союз з економічним партнером, який запропонує більш вигідні на певний момент умови. Це історичний крок, який повинен визначити май-

бутнє нашої держави. Враховуючи те, що митна політика України є складовою її політики в цілому, а митні режими є одним з її інструментів [1, с. 409], можна сказати, що аналіз їх видів за законодавством ЄвразЕС (Митного союзу) та Російської Федерації постає одним із ключових питань в цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Висвітленню проблем, пов'язаних зі сферою регулювання митних режимів за законодавством ЄвразЕС (Митного союзу) та Російської Федерації з боку українських та російських вчених й практиків з митного права присвячено багато уваги. Серед них роботи А.А. Бельтюкової, Г.М. Донцової, А.І. Калініченко, Р.К. Касимбекова, О.М. Козиріна, В.М. Малиновської, Д.В. Приймаченка та інших авторів. В той же час динамічний розвиток митного законодавства,